

Informacja opisowa dotycząca dochodów budżetu Gminy Osie na 2013 r.

DOCHODY BUDŻETU GMINY

Prognozowane dochody budżetu Gminy Osie w roku 2013 wyniosą **17.828.032,71 zł**, i będą mniejsze o **15,25 %** od prognozowanych dochodów w roku 2012 r. wg stanu na koniec III kwartału, których zakładany poziom wynosi **21.035.706,27 zł**.

Zgodnie z Art 3 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego¹ dochodami jednostek samorządu terytorialnego są: dochody własne, subwencja ogólna i dotacje celowe z budżetu państwa. W rozumieniu ustawy dochodami własnymi są również udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) i podatku dochodowego od osób prawnych (CIT). Dochodami gminy są również środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej.

Dochody budżetu jednostki samorządu terytorialnego ujmuje się w podziale na dochody bieżące i dochody majątkowe. Do dochodów majątkowych zalicza się:

- dotacje i środki przeznaczone na inwestycje,
- dochody ze sprzedaży majątku,
- dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

Dochody majątkowe są to dochody, które mają charakter jednorazowy. Do dochodów bieżących zalicza się wszystkie dochody nie będące dochodami majątkowymi. Są to dochody o charakterze stałym, powtarzalnym i wiążą się z bieżącą działalnością jednostki.

Całość planowanych dochodów budżetu Gminy Osie przedstawiono w Załączniku Nr 1 - Plan dochodów budżetu Gminy Osie na 2013 rok. Dodatkowo w Załączniku 1A Przedstawiono – Plan dochodów majątkowych budżetu Gminy Osie na 2013 rok.

- planowane dochody bieżące wyniosą 17.628.032,71 zł, co stanowi 98,88 % ogółu dochodów budżetu Gminy;
- planowane dochody majątkowe wyniosą 200.000,00 zł, co stanowi 1,12 % ogółu dochodów budżetu Gminy.

DOCHODY BIEŻĄCE – 17.628.032,71zł

Podstawowe dochody podatkowe – 8.245.809,00 zł, tj. 46,78% dochodów bieżących.

W grupie dochodów podatkowych zaplanowano wpływy z podatku od osób fizycznych – podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych opłacanego w formie karty podatkowej – w wys. 7.000,00 zł tj. na poziomie planu 2012 roku.

Udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej (CIT)

Jest to procentowo wyliczony udział w podatku dochodowym od osób prawnych mających siedzibę na obszarze gminy, przy czym w przypadku oddziału, zakładu podatnika położonego na terenie gminy udział w podatku jest wyliczany proporcjonalnie do liczby zatrudnionych w nim osób na podstawie umowy o pracę. Gmina otrzymuje informacje o stanie i realizacji dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych od organów właściwych urzędów skarbowych.

---

¹ Tekst jednolity Dz. U. z 2010. Nr 80 poz. 526 ze zm.

Planowany dochód z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych wynosi 400.000,00 zł, tj. na poziomie 91,91 % do planowanego dochodu w roku 2012. Przyjęcie niższego poziomu dochodów na 2013 rok jest wynikiem oceny realizacji wpływów w ostatnich miesiącach. Miesięczne wpływy z tego tytułu wynoszą ok. 33 tys. zł.

Udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT)

Planowana kwota udziałów dla gminy Osie w roku 2013 wynosi 3.488.406,00 zł, stanowi to 19,83 % planowanych dochodów bieżących budżetu. Planuje się wzrost dochodu o 11,61 % w stosunku do planowanych dochodów z tego tytułu w roku 2012 r. Planowany poziom dochodu w roku 2012 wynosi 3.004.687,00 zł.

Raty udziałów są przekazywane raz w miesiącu. Dochody za grudzień są przekazane w dwóch transzach – na początku miesiąca za miesiąc listopad oraz do 20 grudnia roku budżetowego 80 % kwoty przekazanej za listopad roku budżetowego, która zostanie rozliczona do dnia 20 stycznia roku następnego. Planowaną wysokość wpływów przyjęto w wysokości planowanej przez Ministra Finansów podanej w piśmie ST 3/4820/9/2012/1374 z dnia 10 października 2012 r.

Podatek rolny

Zasady opodatkowania podatkiem rolnym reguluje ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym². Opodatkowaniu podatkiem rolnym podlegają grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne albo jako grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych.

Podstawę opodatkowania podatkiem rolnym stanowi:

- a) dla gruntów tworzących gospodarstwo rolne – liczba hektarów przeliczeniowych,
- b) dla pozostałych gruntów – liczba hektarów fizycznych wynikająca z ewidencji gruntów i budynków.

Podatek rolny za rok podatkowy wynosi:

- a) od 1 ha przeliczeniowego gruntu w gospodarstwie rolnym równowartość pieniężną 2,5 q żyta,
- b) za 1 ha fizyczny w nieruchomościach nie stanowiących gospodarstwa rolnego – równowartość pieniężną 5 q żyta.

W dniu 19 października 2012 r. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłosił, że średnia cena skupu żyta za okres pierwszych trzech kwartałów 2012 roku wynosi 75,86 zł za 1 dt.

Planowane dochody na 2013 r. zaplanowano na poziomie 131.000,00 zł, (98 tys. zł od osób fizycznych i 33 tys. zł od osób prawnych), tj. o 3,15 % więcej od planowanego dochodu w roku 2012. Stanowi to 0,74 % dochodów bieżących budżetu.

Podatek od nieruchomości

Pobierany jest na podstawie ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych³. Opodatkowaniu podlegają:

- grunty niesklasyfikowane w ewidencji gruntów jako użytki rolne,
- budynki
- budowle zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej.

Stawki podatku są zróżnicowane w zależności od sposobu wykorzystywania gruntów i budynków. Podatek od budowli wynosi 2 % wartości budowli zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej. Podatek od nieruchomości jest jednym z głównych źródeł dochodów budżetu gminy Osie. W projekcie uchwały budżetowej na rok 2013 zaplanowano dochód z tego tytułu w kwocie 2.802.403,00

² Tekst jednolity Dz. U. z 2006 r. Nr 136, poz. 969 z późn. zm.

³ Tekst jednolity Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.

zł (2.056.000,00 zł od osób prawnych i 746.403,00 zł od osób fizycznych), tj. o 10,78 % więcej niż planowany dochód w roku 2012. Stanowi to 15,90 % ogółu dochodów bieżących budżetu. Przy prognozowaniu wysokości dochodów z podatku od nieruchomości wzięto pod uwagę faktyczną powierzchnię gruntów i budynków na terenie gminy podlegających opodatkowaniu, według stanu na dzień 30 września 2012 roku. Dochód z tego tytułu został skalkulowany przy zakładanym wzroście stawek o ok. 4 % w stosunku do roku poprzedniego. Uwzględniono również wzrost dochodów z tytułu wygaśnięcia ulg inwestycyjnych oraz przyrostu powierzchni opodatkowanych.

Podatek leśny

Pobierany jest na podstawie ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym⁴. Planowany dochód z tego podatku wynosi 479.000,00 zł (460 tys. zł od osób prawnych i 19 tys. zł od osób fizycznych), tj. o 0,52 % mniej niż plan na 2012 r. Planowany spadek dochodów z tego podatku jest wynikiem niższej ceny drewna tartacznego podany przez Prezesa GUS w dniu 19 października 2012 r.

Podatek od środków transportowych

Pobierany jest na podstawie ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity – Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 ze zmianami). Opodatkowaniu tym podatkiem podlegają samochody ciężarowe, ciągniki siodłowe i balastowe o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony, przyczepy i naczepy o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów powyżej 7 ton, autobusy. Planowany dochód na 2013 rok wynosi 215.000,00 zł (115 tys. zł od osób prawnych i 100 tys. zł od osób fizycznych). Planowane dochody są wyższe o 22,86 % jak zakładany poziom dochodów w 2012 roku. Na planowany wyższy wzrost dochodów z tego podatku ma wpływ wzrost liczby pojazdów, które podlegają opodatkowaniu oraz planowany wzrost stawek podatku.

Podatek od czynności cywilnoprawnych

Pobierany jest na podstawie ustawy z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych⁵. Opodatkowaniu podlegają m. in. następujące czynności cywilnoprawne: umowy sprzedaży i zamiany rzeczy i praw majątkowych, umowy pożyczek, darowizny, umowy spółki, umowy o dział spadku, ustanowienie hipoteki. Pobierany jest przez urzędy skarbowe i w 100 % stanowi dochody gmin. Prognozuje się, że dochody z tego tytułu będą realizowane na poziomie planowanych dochodów 2012 r., tj. w kwocie 162.000 zł. Stanowi to 0,92 % ogółu dochodów bieżących budżetu.

Opłata skarbowa

Pobierana jest na podstawie ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej⁶. Opłacie skarbowej podlega m. in. dokonanie czynności urzędowej na podstawie zgłoszenia lub na wniosek, wydanie zaświadczenia na wniosek, wydanie pozwolenia lub koncesji, udzielenie pełnomocnictwa, poświadczenie zgodności duplikatu, odpisu, wyciągu lub kopii z oryginałem. Jest dochodem gminy w 100 %. Zaplanowano dochód w wys. 22.000,00 zł. Został on przyjęty na poziomie planowanego dochodu 2012 roku.

Pozostałe dochody podatkowe i opłaty

---

⁴ Dz. U. Nr 200, poz. 1682 z późn. zm.

⁵ Tekst jednolity Dz. U. z 2007 Nr 68, poz. 450 z późn. zm.

⁶ Dz. U. z 2006 r. Nr 225, poz. 1635 z późn. zm.

Podatek od spadków i darowizn

Pobierany jest na podstawie ustawy z dnia 28 lipca 1983 roku o podatku od spadków i darowizn⁷ przez urzędy skarbowe. Jest w 100 % dochodem gminy. Planowany dochód – 20.000,00 zł, tj. na poziomie planowanych dochodów w roku 2012.

Opłata od posiadania psów

Pobierana jest na podstawie ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych. (tekst jednolity – Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 ze zmianami). Stawki opłaty i zasady poboru są określone przez Radę Gminy. Prognozowany dochód na rok 2013 wynosi 2.000,00 zł.

Opłata targowa i opłata miejscowa

Pobierane są na podstawie ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity – Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 ze zmianami). Stawki opłaty i zasady poboru są określone przez Radę Gminy. Prognozowany dochód z opłaty targowej wynosi 62.000,00 zł, a z opłaty miejscowej 10.000,00 zł. Poziom wpływów z tytułu opłaty targowej zaplanowano na poziomie 8.000,00 zł niższym niż plan na 2012 rok.

Wpływy z innych opłat pobieranych na podstawie odrębnych ustaw

Renta planistyczna pobierana jest na podstawie art. 36 i 37 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁸. Stawka procentowa tej opłaty dla poszczególnych obszarów jest określona w uchwałach Rady Gminy Osie zatwierdzających poszczególne plany zagospodarowania.

Szacuje się, że wpływy z w/w opłaty w 2013 r. wyniosą 34.000,00 zł.

Opłaty i kary za korzystanie ze środowiska

Z dniem 1 stycznia 2010 r. uległy likwidacji gminne fundusze ochrony środowiska, zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 20 listopada 2009 r. o zmianie ustawy — Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw⁹.

Planuje się w dziale 900 rozdział 90019 – Wpływy i wydatki związane z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska dochód w kwocie 30.000 zł, z tytułu wpływów z opłat za korzystanie ze środowiska przekazywanych przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Dochody te są przeznaczane na finansowanie zadań służących poprawie stanu środowiska

Opłata za wydawanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych

Pobierana na podstawie art. 11 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi¹⁰. Planowany dochód na 2013 r. wynosi 100.000,00 zł, tj. o 4,17 % więcej niż planowane dochody z tego tytułu w roku 2012.

Od dochodów podatkowych i opłat zaplanowano również wpływy z odsetek za zwłokę w ich płaceniu w kwocie 11.000,00 zł. Planowane dochody z tego tytułu są na poziomie roku 2012.

⁷ tekst jednolity - Dz. U. z 2009 r. Nr 93, poz. 768)

⁸ Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 ze zmianami,

⁹ Dz. U. nr 215 poz. 1664

¹⁰ Tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.

Dochody bieżące z majątku gminy – 94.500,00 zł

Do dochodów bieżących z majątku zaliczone są dochody z opłaty za wieczyste użytkowanie nieruchomości, wynajmu i dzierżawy nieruchomości stanowiących własność gminy. Planowane dochody z tego tytułu wyniosą 94.500,00 zł – tj. o 4,60 % więcej od planowanego dochodu w roku 2012, w tym:

- 1) za nieruchomości gminy oddane w użytkowanie wieczyste, na podstawie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami pobierana jest roczna opłata za użytkowanie wieczyste nieruchomości. Planowany dochód 17. 500,00 zł,
- 2) z tytułu dzierżawy obwodów łowieckich – 5.000,00 zł,
- 3) z tytułu dzierżawy kąpieliska – 4.000,00 zł,
- 4) z tytułu najmu lokali mieszkalnych, dzierżawy gruntów gminnych i lokali użytkowych szacuje się dochód w kwocie 60.000,00 zł,
- 5) z tytułu najmu i dzierżawy pomieszczeń w budynkach szkolnych – 8.000,00 zł.

Pozostałe dochody - 372.229,19 zł

Inne dochody:

Zaplanowano kwotę 405.436,19 zł, z tego:

- 1) odsetki od środków na rachunkach bankowych i od lokat terminowych – 5.000,00 zł,
- 2) odsetki od oprocentowanej ratalnej sprzedaży nieruchomości – 8.000,00 zł,
- 3) dochody pobierane przez placówki oświatowe (bez dochodów z majątku),
  - odpłatność za wyżywienie w stołówkach szkolnych – 135.000,00 zł,
  - odpłatność za miejsce w przedszkolu i wyżywienie – 77.000,00 zł,
  - pozostałe usługi – 10.000,00 zł;
- 4) dochody własne dotyczące pomocy społecznej, tj. za usługi opiekuńcze – 38.800,00 zł, zwroty zaliczek alimentacyjnych od dłużników, funduszu alimentacyjnego – 18.000,00 zł, zwroty należności za pobyt w domu opieki – 10.200,00 zł;
- 5) wpływ z darowizn przekazywanych przez mieszkańców na rozwój infrastruktury – 20.000,00 zł;
- 6) zaplanowano wpływy z darowizn na poprawę bezpieczeństwa publicznego 20.000,00 zł;
- 7) pozostałe dochody – 299,19 zł – różne dochody Urzędu Gminy.

Subwencja ogólna

Na podstawie art. 33 ust. 1 pkt.1 ustawy z dnia 13.11.2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego¹¹ w dniu 7 października 2011 r. Minister Finansów rozesłał do gmin informacje o rocznych planowanych kwotach poszczególnych części subwencji ogólnej, udziału we wpływach z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych, planowanej wysokości rocznej wpłaty gminy Osie do budżetu państwa. Dochodem gminy jest subwencja ogólna. Art. 7. ust. 1 wymienionej wyżej ustawy stanowi, że subwencja ogólna dla gmin składa się z części:

- a) wyrównawczej,
- b) równoważącej,
- c) oświatowej.

Gmina Osie w roku 2013 (podobnie jak w roku 2012) otrzyma część oświatową subwencji ogólnej w kwocie 5.041.207,00 zł, o 2,21 % mniej niż w roku 2012. Stanowi to **28,60 %** dochodów bieżących.

W roku 2013 gmina Osie otrzyma również część wyrównawczą subwencji ogólnej dla gmin w wysokości 927.208,00 zł, tj. o 7,82 % więcej niż w 2012 r. Stanowi to 5,26 % dochodów bieżących.

¹¹ Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526, z późn. z m.

Dotacje celowe na zadania bieżące

Planowane dotacje celowe na zadania bieżące wyniosą 2.797.756,00 zł, z tego:

- a) dotacje z budżetu państwa – 2.784.619,00 zł, w tym:
  - na zadania zlecone – 2.491.519,00 zł,
  - na zadania własne – 293.100,00 zł;
- b) dotacje od innych jednostek samorządu terytorialnego – 13.137,00 zł.

Dotacje celowe na zadania bieżące stanowią 15,89 % dochodów bieżących budżetu.

Zgodnie z art. 143 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych Wojewoda Kujawsko - Pomorski przekazał w dniu 19 października 2012 r. wstępne wielkości dochodów budżetu państwa oraz dochodów gminy z tytułu dotacji celowych przeznaczonych na realizację zadań z zakresu administracji rządowej, własnych i realizowanych na podstawie porozumień z organami administracji rządowej.

Na podstawie art. 143 ust. 1 pkt. 2 w/wym. ustawy Dyrektor Delegatury w Bydgoszczy Krajowego Biura Wyborczego zawiadomił w dniu 24 października 2012 r., że w projekcie planu finansowego Delegatury na rok 2012 dla Gminy Osie przewidziano kwotę 1.419,00 zł na prowadzenie i aktualizację stałego rejestru wyborców.

Dotacje z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone gminie ustawami (paragraf 2010)

- 1) dotacja Wojewody Kujawsko – Pomorskiego (dział 750, rozdział 75011) na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej zleconych gminie do realizacji, w tym między innymi sprawy USC, ewidencji ludności itp. Wysokość dotacji wynosi 72.600,00 zł;
2. dotacja z Krajowego Biura Wyborczego Delegatura w Bydgoszczy (dział 751 rozdział 75101) z przeznaczeniem na uaktualnianie stałego rejestru wyborców – plan dotacji wyniesie 1.419,00 zł;
3. dotacje z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej (dział 852 Pomoc społeczna) – plan 2.417.500,00 zł, z tego:
  - rozdział 85212 - na wypłatę świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i obsługę administracyjną tych świadczeń wydatki wyniosą 2.405.000,00 zł,
  - rozdział 85213 - składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej i niektóre świadczenia rodzinne – plan 7.500,00 zł,
  - rozdział 85228 - na świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych - plan 5.000,00 zł.

Dotacje z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych (paragraf 2030)

Razem planowane dotacje na realizację zadań własnych gminy Osie wyniosą w roku 2013 – 293.100,00 zł. Gmina otrzyma z budżetu państwa dotacje celowe na realizację następujących zadań własnych:

- rozdział 85213 - składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej - plan 15.000,00 zł,
- rozdział 85214 - na wypłatę zasiłków okresowych dla podopiecznych, plan – 26.800,00 zł,
- rozdział 85216 - na wypłatę zasiłków stałych - plan 75.100,00 zł,
- rozdział 85219 - na funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – plan 95.300,00 zł,
- rozdział 85295 – na dofinansowanie realizacji rządowego programu „pomoc państw w zakresie dożywiania” – 80.900,00 zł.

Zadania zlecone gminie z zakresu pomocy społecznej a wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹² są realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiu.

Dotacje na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego (paragraf 2320)

Dochodem budżetu gminy jest dotacja Powiatu Świeckiego na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego.

W dziale 600 rozdział 60014 – Drogi publiczne powiatowe przewidziano dotację celową na zimowe utrzymanie dróg powiatowych w kwocie 13.137,00 zł.

Dotacje na realizację zadań z udziałem środków Unii Europejskiej

W dziale 853 dochodem budżetu stanowi dotacja na realizację programu społecznego „Kreuj swój potencjał – zbliż się do swoich marzeń” realizowanego przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w wysokości 149.253,52 zł.

DOCHODY MAJĄTKOWE

Planowane dochody majątkowe stanowią:

- dochody ze sprzedaży nieruchomości – 200.000,00 zł,

W 2013 roku planuje się przeznaczyć do sprzedaży 2 działki budowlane oraz 3 mieszkania z zasobów gminnych.

W poniższej tabeli przedstawiono planowane wykonanie dochodów budżetu gminy Osie w ujęciu procentowym:

LP	Wyszczególnienie	Plan	Udział % planowanych dochodów w ogólnej ich kwocie
I.	Dochody bieżące budżetu	17.628.032,71	98,88
1.	Dochody własne	8.712.608,19	48,82
2.	Subwencja ogólna	5.968.415,00	33,51
3.	Dotacje celowe	2.797.756,00	15,71
4.	Środki z budżetu Unii Europejskiej	149.253,52	0,84
II.	Dochody majątkowe	200.000,00	1,12
1.	Dochody własne	200.000,00	1,12
	O G Ó Ł E M:	17.828.032,71	100,00

¹² Tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 115 poz. 728 z późn. zm.